

LA CAMPANA DE GRACIA.

ACTUALITATS.

BUM... BUM...

¿Qui es que deya, que no vindria? Donchs no veuhen? ja es aquí. Oh! y que hauria arribat per mar, si hagués sigut necessari demostrarnos qu' ell es d'aquells homes que diuhen —pit al aygua— y que no tenen por als peixos. ¿Que 's pensan que l' hi han fet por los carlins de la motanya?— Ca, homes, ca. Ell ja sab que 'ls carlins no l' hi havian de dir res, encare que l' haguéssin trobat. Y no creguin qu' aixó hagués succehit perque 'ls carlins ja l' hi agrahixin per endavant la tranquilidatde que gosarán mentres ell mani. Ca: res de aixó. Los carlins admiran lo valor ahont se vulga que 's trobi, y un home que tinga per pedestal de la seva gloria tot un campanar,—lo de Gracia per exemple,—es un héroe, es un héroe del qual no se 'n riu ningú.

No tingan cuidado: are com are las partides carlistas ja tenen de seguir una nova táctica. Fins aquí havian anat divididas en grupos insignificants, gambant com las hi donava la real gana. D' are-en avant anirán reunidas, apretadas y ab los ulls mes oberts que butxaca de ministre. No tingan por que s' acostin á cap font, á descansar. ¡Massa 's recordan de la táctica de Montalegre!... Ja veurán, que 's descuidin!

Los republicans... ca... si no gosarém á piular. Hi ha homes que fan respecte. Y després, es precis no comprometre 'l. A nosaltres nos déu los entorxats, y francament, lo posariam en un cas apuradíssim, si l' obliguéssim á durnos al ponton. Es alló de ferli sostenir una lutxa ab sí mateix, mes reconsagrada que la situació de un drama de tarde, una lutxa entre l' agrahiment y l' deber... Y jo, ab franquesa, no sé pas qui guanyaria, perque per lo regular los grans guerreros no saben dirigir las batallas del cor.

A n' ell deixéul' hi sufocar bullangas, deixéulhi dirigir operacions militars, deixéulhi estarrufar lo nas respirant los perfums de la pólvora, deixéulhi escoltar los espinguets de las trompetas y l' ram-ram dels tambors, deixéulhi contemplar als ferits agonizants, deixéulhi escriure bandos enérgichs que fassan erissar los cabells dels rebeldes, deixéulo dormir sobre un llit de llorers, mentres la Gloria, sa ninfa estimada, l' hi cus á la màniga de la levita, un entorxat mes lluent que 'ls galons de l' uniforme de un bisbe: deixéulo..... deixéulo..... Mes no: *Raggionam da lvi.....*

Ell es lo nen mimat de la fortuna, puig desde tambor major fins capitá general, ha corregut son amor tota la escala social.

Ell es lo protector de las seráficas partidas de la Porra, de tal manera que si may l' arriban á fer noble dels d' are, será son escut un *as de basto* sobre bayeta verda.

Ell es lo restaurador del ponton, gloria de las situaciones progressistas, maravellosa casa flotant... *en fin: ¡LA MAR!*

Ell ha sigut ministre y tot... y encare que no prengué possessió, té la gloria d' haverse convertit en un d' aquells ninots de la pantalla del ministeri pantalla, que caigué del quinqué per iluminar lo camí del célebre transferidor.

Ell pot gloriarse de no haver sigut ni zorrillista, ni sagastí: ni carn, ni peix: anfibio com los caragols.

També pot gloriarse d' haver sigut sagastí y zorrillista, peix (calamars) y carn: de doble naturalesa com las sirenas.

Ell pot dir que en lo carrer de *Ponent* l' hi vá sortir lo sol; y no 'us admirin, lectores, aquestas estranyesas, perque sent Espanya la terra de las anomalias, ell per forsa havia de ferhi fortuna.

Ell es, en fi la encarnació viva de l' Espanya ab honra.

¿No 'l coneixéu encare?
¿No sabéu qui es?...

Jo no vull anomenarlo. Si hagués d' escriure son nom, la ploma 'm cauria delas mans, y jo 'us diré perque. Encare no 'l sento anomenar, no hi ha remey, tinch d' aplaudir vulgas

que no. Y ja veuhen vostés qu' escriure y picar de mans, es impossible.

No obstant ja 'l c. neixeréu dintre de poch. Agaféu lo calendari y busquéu un dia de *gala ab uniforme*: un dia de parada.

Desde la muralla de Mar fins al passeig de Gracia s' estendrán rengleras de sorges. Será á l' hora de pondre 's lo sol.

Passejéuvs per la Rambla entre-mig de la gent que será numerosa. Al lluny sentireu una música tocant confozament la martxa real. Mes aprop un' altra, mes clara: un altra encare mes aprop: fins que al últim lo bombo donará la senyal á la que 's trobi al davant vostre.

¿Que dirá 'l bombo? ¿Que ha de dir?... *Bum... bum...* Y á n' aquest moment—*Bum... bum...* salvas á Monjuich.—*Bum... bum...* salvas á Atarazanas.—*Bum... bum...* salvas á la Ciutadela. Per tot arreu *BUM... BUM...*—Ell es... ell es... Ell vé!...

¡Oh desitjat instant... ¡Vina, vina aviat á engrescar als pobres barcelonins!

BATALLADAS.

Traduhim de un periódich de Madrid:

«Ruiz Zorrilla á D. Amadeo:

—«Tranquilízate S. M. y dormi sense cuidado. Lo general Contreras continua á Sevilla ben vigilat.

«D. Amadeo al ser de dia tira de la campaneta y demana xocolate.

«L' amable servidor, veyent que 'l metje no permet encare pera aliment de son amo mes que una llesqueta de pá torrat ben prima, l' hi té preparada una sorpresa y ab riatlleta cortesana 's tréu de la butxaca un pastelillo de llet que ell mateix ha comprat, per deixar lo content.

«Ell l' hi agrahix del fondo del cor. Lo reb embolicat ab un paper. La curiositat l' incita á llegirlo, y quan ja casi anava á concedir á son criat la creu de Maria Victoria ¡oh fatalitat! se troba ab que 'l paper era un tros de periódich, y que aquest tros de periódich deya:

«*El general Contreras ha desaparecido de Sevilla*»

Fins aquí 'l periódich de Madrid.

La Gaceta de l' endemá devia dir:

«L' ilustre malalt ha tingut una lleugera recaiguda»

Una comissió de Asturians, aná ultimament á Madrid á oferir lo Principat d' Asturias á un dels fills de D. Amadeo.

Ja que nostres lectors favoreixen la *Campana* no volém ser sos redactors menos generosos.

A tots los fills dels que sigan casats, los nombrém principis de qualsevol dels paissos de la lluna.

Histórich: Avants d' anarse 'n en Bialó volgué deixar un dels seus autografos á certa autoritat de la provincia.

A aquest efecte l' hi escrigué una carta de son puny y lletra notificantli, haver descubert una terrible conspiració.

Al final de la mateixa, deya:

«*Yo ya he cumplido: con que ABRIMOS el ojo* (¡obrim l' ull!)

Lo poeta sagastí en Nuñez de Arce, ha escrit una comedia, titulada *el Haz de leña*.

¿A qui dirian que l' ha dedicat aquest feix de llenya?

A n' en Sagasta.

Hi ha cosas que 's fan de broma y resultan ser molt serias.

Ja 'm sembla que 'm trobo en lo ministeri de la Gobernación la nit del 24 del corrent.

Ja 'm sembla que veig á n' en Ruiz Zorrillr liegint ansiós, entre atach y atach de nervis los partes que de provincias l' hi van arribant.

—Aqui no s' ha fet la quinta, perque 'ls minyons no hi han comparegut.

—Aqui no s' ha fet, perque no hi ha comparegut l' Ajuntament.

—Aqui los mossos han romput la mida.

—Aqui han cremat las llistas.

—Aqui han comensat á fer lo soldat sublevantse.

—Aqui han proclamat la federal.

—Aqui han aixecat barricadas.

—Aqui son duenyos de la població.

—Aqui 's fortifican.

—Aqui no tinch tropas per reprimir lo moviment.

—Aqui tot se 'n va á rodar.

Etc., etc., etc.

¿Y no hi ha hagut telegrafista que haja sagigut cambiar lo parte de qualsevol gobernador ab las següents paraulas?:

—Sr. Ministro: qui sembra ortigas y s' empenya en cullirias, s' embutillofa las mans. Qui havent promés una cosa, falta á la formalitat, troba sempre gent formal per donarli una lliessó. Qui desencadena vents, es víctima de tempestats. No 'us estranyeu de res, los que havent promés abolir las quintas, las havéu votadas.

¿Que no 'u saben? En Saballs no sab de lletra.

Pero sab de contar.

En proba de que sab de contar ha enviat 20 mil durets al estranger.

Es una bona carrera, la de carlista.

En Castells n' hi ha enviat 16 mil, al estranger.

Lo dit, dit: mes val ser cabecilla que ministre.

Ab motiu de l' arribada de l' héroe de Gracia 'ns asseguran que s' está repintant lo *Pontón*.

No desconfiem d' anarho á veure personalment.

En tot cas ja 'ls hi sabréu dir.

Un home molt de la gresca, no volgué desmentir son carácter ni trobantse en las mateixas portas de la mort.

Poch avans d' anarse 'n del mon, pregá que l' hi fessen compareixe un sastre y un cesant sagastí, empleat que havia sigut d' Aduanas, dihent que tenia de comunicals' hi un assumpto d' interes.

Una vegada arribats, maná que 's posesin un á cada costat del llit, y alsant los ulls al Cel, esclamá:

—Envieume la mort, Deu meu: envieume la mort. Feu que com vos, mori entre-mitj de dos lladres.

Als artillers que aixis que l' Hidalgo 's presentá á Vitoria, 's declararen malalts, se 'ls segueix causa.

¿No ha estat malalt també D. Amadeo?

¿Ahont es la igualtat democrática?..

Segons los últims figurins arribats de Paris, hi ha una moda que farà farrolla á Espanya.

Molts homes polítichs ja han encarregat la pessa, consistent en un pardesus, anomenat «*Banch Hipotecari*»

Se distingueix sobre tot pel gran número de butxacas y butxaquetas que té.

Ja sab tothom que en Ruiz Zorrilla, ha donat *les* als diputats per ordre alfabètic.

Un dia 'n passava una colla pól carrer, esclamant *bé... bé... bé... bé...*

—¿Son moltos aquets? esclamá un al sentirlos.

—Jo li diré: son diputats de la majoria qual nom comensa ab B.

—Sembla que l'ordre s'ha alterat.
—Lo poble es qui s'altera, quan véu que no se l'hi compleixen las promesas.

—Tu: l'héroe de Gracia ha dut dos baterias.
—Ala amigo ¿quins guisats que podrá fer!
—¿Guisats?
—Si home si, ¿No dius que ha dut dos baterias de cuina?..

¡Vegin lo que son casualitats!
Avants de que á Gracia sabessin res del nombrament de 'n Gaminde, ja havian posat una corda al batall de la campana y aixecat una asta dalt del campanar.

¡Ca! Si ja no més faltan divuit ó vint mil homes per entrar á la vila y conquistar lo tercer entorxat!

Un dia d'aquesta última senmana, trobant-se 'ls carlins á Montbuy anaren sos gefes, Tristany, Miret y Espolet á confessar y combrregar.

Ja 'u necessitaven, com hi ha mon.
Pero al sortir robaren als contribuyents un trimestre de contribució.

Lo robar déu ser una de las virtuts cristianes, tal com los carlins comprenen lo cristianisme.

Tot per Nostre Senyor, diu que deyan al ficarse 'ls quartos á la butxaca.—Tot per ferli llum ab los celestials trabuchs!..

En Rivero no vol ser menos qu' en Zorrilla. També dona tés, esmorsars y tot lo que vulgan.

Sobre una de aquestas fartaneras, diu un periódich de Madrid:

«En lo banquet celebrat en casa del Sr. Rivero hi hagué al final entussiasmas bríndis. De tal manera foren commovedors que 'l bon D. Manel, escesivament plé de emoció no pogué per sí sol baixar l'escala, tenintse que apoyar en lo bras de ferro del S. Ruiz Gomez: lo Sr. Mata completament abstret en sos pensaments á Corina 's quedá á vetllar lo somni del Sr. Rivero, y alguns altres convidats se tambalejavan d'alegría, al anarse 'n pél carrer de Santa Catarina.»

Quan un fá un disbarat se l'hi diu en Catalunya:

—¿Qu' estás borratxo?..

¿Qu' esteu borratxos radicals, que havéu votat las quintas?..

En un altre periódich de Madrid llegim també:

—«Sembla que en Rivero y en Zorrilla son partidaris del *espiritisme*»

Ja 'ls dich jo que anem aprenent unes cosas!

En Ruiz Zorrilla en plé Congrés digué que 'l govern acceptaba la responsabilitat dels fets de 22 de Juny.

Al costat hi tenia 'n Córdoba, qui ab motiu de aquella jornada fou recompensat ab la créu de Mérit Militar.

Lo fet de no tornarse roig té encare mes Mérit.

Que l'hi dongan donchs un altre créu.
¡Que 'l crucifiquin!

Lo fet dels artillers y del general Hidalgo, ha acabat com alló de la baralla dels dos lleons.

No mes quedaren las quas; l'un s'havia menjat al altre.

L'Hidalgo ja no es general de las Vascongadas, y 'ls artillers ja no son tals artillers.

Lo govern per aixó segueix sent govern.

—Als diputats que van votar las quintas, continua coneixense 'ls *representants* de la Nació.

—*Representants!*...

—Si senyor, *representan*: representan la comedia mes asquerosa.

Ha dit algun periódich de la Cort de Don Amadeo que á bordo de la fragata *Villa de Madrid* surta en nostre port, se celebrá una reunió d'oficials de l'esquadra, pera veure l'actitut que pendrian si 'l govern indultava á alguns encausats á conseqüencia del alsament del Ferrol.

Indica ademés que s'acordá fer saber al govern que 's guardi d'indultarlos, ja que d'altre modo pendria una actitut resolta.

Si aixó es cert, just es confessar que es anar contra vent y mareja y esclamar:

—¡Deu vos guard' de un naufragi en semblants cassos!

D. Amadeo está ja convalescent.

¡Ay gracias á Deu, que al últim estará en disposició de fer un passeig una mica llarch, si tant convé.

—¿Y aixó dels artillers?... ¿Com queda?... ¿Com se resol?

—Com lo glas. Tornantse tot aigua.

Lo ministre de Gracia y Justicia s'ha comprat un collar que l'hi ha costat set mil duros Ja 'u veuen hi ha ministres que duhen collar.

Deu ser per tirar endavant lo carro de la revolució cada vegada mes atascat.

Al veure als radicals ocultar la transferencia, nombrar al calamars Gaminde, Capitá general de Catalunya; votar las quintas y mantenir las partidas de la porra, esclamava un:

—Aixó son los mateixos gossos, ab diferents collars.

A n'aquell moment passava 'l de Gracia y Justicia, ostentantne 'l que l'hi havia costat set mil dures.

Mentres dino, lo fotógrafo 'm porta una dotzena de retratos que l'hi havia encomenat. Me 'n miro un, y ¡vaja! estaba bé. 'N quedo content.

Entra la criada. Per coneixe son parer l'hi allargo:—Miri si 'l coneix—li dich.

Se 'l mira un rato movent lo cap amunt y avall, enrogintselhi las galtas. Per últim me 'l torna esclamant:—¡Ay! dispensim... com que jo no se de lletra, pobre de mi!..

En Bialó se 'n vá á viatjar pel estranger. Ep! Cuidado á passar pel Ampurdá.
Si hi passa ABRIMOS EL OJO ¿ho sent?

Un periódich diu que l'Ajuntament de la Corunya ha aprobat lo projecte de vendre 's als pobres, als Estats-Units, per tres duros cad'un.

La cosa en sí es repugnant; pero ho es tant també lo que passa en la monárquica Espanya qu' estich tentat d'anárme 'n á demanar caritat á la Corunya, per veure si 'm trasladan de franch á la república americana.

No donarem á nostres lectors un extracto de las notabilissimas sessions que acaban de tenir lloch en l'Assamblea, puig ni 'ns ho permeten las condicions materials de aquest senmanari, ni ho creyém de necessitat, convenuts com estém de que se n'haurán enterat en los diaris republicans que las han dutas.

Nosaltres no volém fer mes, sino recoma-

narlos especialment que s'hi fixin, y sobre tot que hi meditin.

No es pas hora de que obrém de lleuger, ni de que 'ns deixém dur per la passió. Es hora de reflexionar; es hora de obrar, si; pero de obrar ab plé coneixement de causa, y ab aquella seguretat y fermesa, que donan sempre las conviccions arreladas.

Los moments son gravíssims, y davant d'ells, qui divideixi al partit es lo mes gran dels traidors, es son enemich mes miserable.

Qui no 's senti ab forsas pera seguir que 's quedi; pero que calli. Pertubar en los moments actuals, es dar una punyalada al cor de la República, de la República que camina cap á son triunfo.

¡Unitat de miras, federals! ¡Unitat de miras! Aquí s'enclou la major de nostras forsas.— ¡Units en la pau; units en la lutxa, units en la victoria!

Aquest y cap mes será sempre nostre crit.

Per mes disbarats que fassa 'l general, nos prometém no ferli cap observació.

Massa 'ns recordém de las quintas, quan féu conduhir al Director del Telegrafo, Sr. Patxot cap al ponton.

—Pero observi... l'hi digué aquest.

—Calle Vd.—l'hi contestá.—Es Vd. literato y me convenceria.»

Lo diputat federal Sr. Sanpere, digué en las Corts que 'l general Gaminde era un desdixat.

Tu vésl' hi dihent desdixat que prompte 't farà callá.

¿Sabs com te contestará?... Sols mostrante l'entorxat.

L'Iberia ha sigut denunciada, per haber publicat un suplement.

No se l'ha denunciada materialment per l'escrit, sino perque al llegirlo, 'l general Córdoba, caigué de nassos, y 's féu un blau. ¡Com que se l'hi recordavan unas cosas!!

En fi qui fá mal al próxim, es just que pagui danys y perjudicis.

Un didot de fora, aná á veure á la familia del nen que la seva dona criava.

Per obsequiarlo com es degut, lo dugueren al Liceo.

Durant tota la funció no obrí los llabis.

Al sortir, lo senyor l'hi preguntá: —¿Que 'us ha semblat l'ópera?

—Bé, molt bé... unas cançons molt bonicas pero... Si s'han cregut que perque venim de fora 'ns han de amagar l'ou, s'enganyan. Jo ja ho he vist; pero mes m'hi estimat callar.

—Pero ¿que heu vist?..

—Home: que per anar mes depressa, molts cops cantavan tots d'un plegat... Un hom ja 'u veu... pero... ¿m'entent?

Lo dia de la declaració dels soldats pot dirse que fou lo dia de la declaració de la vergonya del govern radical.

Ja ho sab lo país. Publicament queda declarat pobre vergonyant!

Espanya comensa á semblar una olla de cols.

La cosa no hi ha que negarho bull, gracias al foch revolucionari, encés pels radicals.

Per tot sublevacions, per tot partidas, per tot amenassas, per tot impotencia en lo govern.

Espanya comensa á tenir lo pols desareglat. Y no obstant en Ruiz Zorrilla tant tranquil com un home que ha dinat bé.

¿Ab que dirian que s'entreté? En ferse fer retratos de cabells, perque á Madrid pugan dir:

—He visto el retrato de Ruiz Zorrilla EN PELO.

En Ruiz Zorrilla ha fet general al seu oncle Francisco.

Desd' are ja no 's dirá!—«Cosas del oncle» sino «Cosas del nebot.»

Tots los partits monárquichs que han ocupat lo poder, han dit una vegada ó altre que s' inspiravan en la felicitat del país.

Y tots han demostrat efectivament que 'l país l' ha feta la seva felicitat.

Lo marqués de Sardeal demaná en plenas Corts que 'l govern se declarés en quiebra.

Avants los ministros, han de dirigir encare uns quants *re-queiebros* mes á l' hisenda.

Deya un progressista:

Jo no sé perquè cridan «¡Abaja las quintas!» ¿No ho hém cridat sempre també nosaltres? ¿No hem cumplert sobre aquest particular tot lo que hem promés?... ¡Abaja las quintas!... ¿Que per ventura no hi son á *baix*?... ¿Que per ventura hi va cap rich á servir?... Nosaltres quan deyam «Abaja las quintas» voliam dir aixó.

Un diputat digué que la major gloria de la Revolució de Setembre era 'l *Banch Hipotecari*.

La major gloria de la Revolució que vindrá, será Sr. Diputat que aixó digué, será Srs. ministros, será Srs. radicales, no un banch, sino una banqueta.

¡La banqueta dels acusats!
Amanéixinse!

En Gaminde ha portat ab ell una companyia d' *inginyés*. D' aquells qu' en l' assalt de Gracia varen saber *inginyarse* tant bé. ¿Saben?...

Com que per lo vist pél General Gaminde, Catalunya es una *mina* inagotable, es molt natural que per esplotarla duga *inginyes*.

L' *Independencia* diu que segons com se porti en Gaminde, 'l molestará mes que la mateixa febra groga.

Y nosaltres dihem que si vol escaparse d' aqueixas molestias, búsqis desd' are un nou ca 'n Gomis, mes enllá de Gracia, mes enllá de Catalunya.

Casi be no hi ha hagut una sola provincia espanyola que no haja respost al insensat govern de 'n Ruiz Zorrilla, ab probas de que no en vá 's trepitja la formalitat, y s' escarneixen las afeccions purísimas del poble.

Sense contar los pobles en que s' ha deixat de fer la quinta, ja per no haverhi comparegut los mossos, ja per haverse 'ls Ajuntaments negat á verificar la declaració de soldats, sense contar aquells punts en que amotinat lo poble ha esqueixat las llistas y tirat pél balcó l' odiosa mida, s' han presentat partidas federales en Alcoy, Sagunto y altres punts de Valencia; en Linares, Arcos y altres de Andalucía; en Murcia, en nostra Provincia y altres punts d' Espanya.

Aquests son los fruits que ha sembrat lo govern ab sa conducta. No hi ha fá res que s' apressuri á ofegar aquest moviment, fill de la indignació del poble, ab una activitat que 's guarda molt de usar ab los carlins.

Sobre d' ell moral y materialment hi caurá gota á gota la sanch derramada en las 20 horas de foch que hi ha hagut á Murcia, la que en los demás punts s' ha llensat, y las amargas llágrimas de las familias dels pobres que no poden contenir sa indignació, s' han llensat al camp en busca de una vindicta.

¡Vosaltres tenui la culpa de tot, miserables!

CORRESPONDENCIA PARTICULAR
de la Campana.

Sr. D. P. L. Barcelona. Ja véu que la xarada hi vá.—Sr. D. J. T. *Idem*. Los lectores d' aquest número veurán que la seva solució es bèn feta.

—S. D. J. H. *Idem*, La seva pocieta es bonica; pero no es del género de la Campana. Fassi versos d' intenció política ó de costums; pero procure que dugui qua, qu' es lo que busquem nosaltres.—Un de Barcelona.—Perqué pogués anar lo que 'ns ha enviat s' hauria d' escriure de nou.—¿Que no té mitja cana per me lí 'ls versos? Sr. D. P. M. Mataró.— hem rebut las xaradas. Estan bé: las insertarém.—Sr. D. J. S. N.—Girona. L' article que 'ns ha enviat es llástima que siga tan llarch. Miri si pot reduhrlo y no tindrém inconvenient en insertarlo.

Solució á la xarada del número anterior.

Jo l' hi daria la bola per tracta 'l com se mereix á un carlí que aqui 's coneix ab lo nom de FA-RI-GO-LA

J. T.

XARADA.

Ma primera está en lo pit: segona del pit la treu un cantant de bona véu, un cantant bèn aplaudit.

Ma tercera repetida ne llensan las criaturas, quan sens penas ni venturas comensan á entrá á la vida.

De primera y dos de sobra en las cotillas veurás, tersa y dos ne trobarás en casi tots los forns d' obra.

Lo méu tot es capital y es lo nom de un radical.

P. L.

(La solució en lo próxim número.)

Imp. de la V. y F. de Gaspar, Ataulfo, 14.

I. Lopez, editor.

DOÑA TRANQUILIDAD,

VIUDA DE BARCELONA,

HA FALLECIDO DE UNA GAMINDITIS.

Su heredera Doña Quinta, los Sres. Consumos, sus sobrinos, sus suegras las Sras. Facultades Extraordinarias, ausentes todavia, el Caballero gran cruz de Maria Victoria, D. Estado de Sitio, y sus hijos los Cipayos, invitan á los liberales de esta Ciudad, para que se sirvan asistir á su entierro, que partirá del Campanario de Gracia á la hora de ponerse el sol.

El duelo se despide en el Ponton.